

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश श्री रामकुमार प्रसाद शाह
माननीय न्यायाधीश श्री जगदीश शर्मा पौडेल
आदेश

०७०-WO-०३३९

विषय:- परमादेश ।

निःसहाय सहयोग परिषद (Help To The Helpless Council) को तर्फबाट अधिकार प्राप्त संस्थापक प्रमुख संरक्षक सुनसरी जिल्ला धरान न.पा. वडा नं. ८ आकाश मार्ग वस्ने चक्रबहादुर शंकर-----१ निवेदक

विरुद्ध

नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं-----१
नेपाल सरकार शिक्षा मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं-----१
नेपाल सरकार राष्ट्रिय योजना आयोग, सिंहदरबार काठमाडौं-----१

विपक्षी

नेपाल अन्तरिम संविधान २०६३ को धारा ३२ र १०७(२) बमोजिम यस अदालतको असाधारण अधिकारक्षेत्र अन्तर्गत दायर हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको संक्षिप्त तथ्य र आदेश यसप्रकार छ:-

आर्थिक, समाजिक वा शैक्षिक दृष्टिले पछि परेका विपन्न वर्ग, महिला, दलित आदिवासी जनजाति मधेशी वा मुस्लीम समुदाय, अल्पसंख्यक, भूमिविहिन, उत्पीडित वर्ग, गरिब किसान र मजदुरसमेतका पछि परेका निःसहाय व्यक्तिहरूका लागि शिक्षा, सिप र स्वास्थ्यको कार्यक्रम संचालन गरी दक्ष, योग्य र आत्मनिर्भर नागरिक बनाउने उद्देश्यले मुनाफा रहित सामाजिक संस्थाको रूपमा यस निःसहाय सहयोग परिषद (Help To The Helpless Council) संस्था दर्ता ऐन, २०३४ बमोजिम २०५० साल चैत्र ३१ गते जिल्ला प्रशासन कार्यालय सुनसरीमा दर्ता भई

२०५३ साल जेष्ठ ३२ गते समाज कल्याण परिषद् काठमाडौँबाट आवद्धताको प्रमाणपत्र प्राप्त भई सुनसरी जिल्लाको धरानमा २०५० सालमा स्थापना गरि आफ्नो संस्था प्रति वफादार रही पटकपटक सरकारका सम्बन्धित मन्त्रालयहरूमा यस संस्थालाई रकम उपलब्ध गराई दिन निवेदन गरी आई रहेकोमा रकम उपलब्ध नभएकोले ठूलो अन्यायमा परेका छौं । यस संस्थाले रकम माग गरेको निवेदन मिति २०७०।२।२७ मा राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय सामाजिक विकास महाशाखाबाट शिक्षा मन्त्रालय सिंहदरबार काठमाडौँलाई पत्र सहित पठाइयो । त्यसपछि उक्त संस्थालाई सहयोग उपलब्ध गराउने सन्दर्भमा कुनै व्यवस्था नभएको भनी शिक्षा मन्त्रालयबाट अर्थ मन्त्रालयमा मिति २०७०।२।२७ गतेका दिन उक्त निवेदन सहित पत्र पठाइयो । मिति २०७०।२।२७ को शिक्षा मन्त्रालयबाट गरेका आदेशबाट हामी निःसहाय सहयोग परिषद्का संस्थापक सदस्यहरू अति ठूलो अन्यायमा परी आएको हुनाले यो निवेदनको समर्थनमा म निवेदकको निवेदन जिकिर निम्न प्रकारका छन् ।

राष्ट्रिय तथ्यांकमा ज्यादै पछाडि परेका वर्गका विद्यार्थीहरूलाई प्राथमिक तहदेखि उच्च तहसम्मको शिक्षा प्रदान गर्न र विपन्न र निःसहाय वर्गका व्यक्तिहरूलाई शिप एवं शिपमूलक तालिम सिकाउनका साथै स्वास्थ्य उपचारको सुविधा दिलाउन समेत रु ५,५०,००,०००। (पाँच करोड पचास लाख) को विशेष कोष खडा गरी सो कोषको व्याजबाट मात्र निरन्तर आर्थिक सहयोग जुटाई उल्लेखित कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने लक्ष्य राखी २०५२ सालमा राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक धरान शाखामा बचत हिसाब खाता खोली विभिन्न स्रोतबाट आर्थिक सहयोग संकलन गर्दै लक्ष्य अनुसारको कार्यक्रम प्रारम्भदेखि नै संचालन भै रहेको छ । यस परिषद्को सहयोगले हालसम्म नूडल्स, क्याण्डल, खुकुरी, ढाकाटोपी, सिलाई कटाई, प्लम्बिङ्ग र विजुली जडान सम्बन्धी तालिम ११० जनालाई प्रदान गरी सकिएको छ । माग गरेको कोष प्राप्त भएमा विभिन्न तालिम कार्यक्रमहरू निरन्तर संचालन गरिने छ । यसका अतिरिक्त हाल धरान नगरपालिका वडा नं ८, १५ र १७ मा ३०।३० जनाको ६ वटा समूह बनाई सिपमूलक तालिम प्रदान गरी आय आर्जन गर्नका निमित्त क्यानेडियन सहयोग नियोगबाट प्रत्येक समूहलाई रु. ७५०००। को दरले विउ पूँजी (Seed Money) उपलब्ध गराई सो पूँजीबाट सबै समूहका व्यक्तिहरूले आफ्नो जीविका चलाई राखेका छन् ।

मुनाफा रहित गैर सरकारी एवं गैर राजनीतिक सामाजिक संस्था भएकोले माथि उल्लेखित

कार्यहरू निरन्तर रूपमा संचालन गर्नका लागि रु ५ करोड ५० लाखको विशेष कोष स्थापना गरी सोबाट प्राप्त हुने व्याजबाट मात्र विपन्न र पिछडिएको बालबालिकाहरूको शिक्षा, शिप र स्वास्थ्यको लक्ष्य पूरा गर्न सम्भव भएको हुँदा सो कोषको लागि २०६१ सालदेखि हालसम्म शिक्षा मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोग समक्ष रकम माग गर्दै आएको तथा शिक्षा मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगबाट यस परिषद्को कार्यक्रमलाई स्वीकृत गरी सो स्वीकृत गरेको आधारमा निर्णय आदेशसमेत गरी विगतका वर्षहरूदेखि हालसम्म प्रत्येक आर्थिक वर्षको बजेट र कार्यक्रममा समावेश गर्न भनी शिक्षा मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगले अर्थ मन्त्रालयलाई अनुरोध पत्र लेखिएको छ । शिक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत निःसहाय विद्यार्थीको लागि विशेष छात्रवृत्ति कोषको बजेट अनुदान पाउँ भनी राष्ट्रिय योजना आयोगसमक्ष कार्यक्रम र बजेट सहितको निवेदन गर्दा आयोगबाट उक्त मागलाई प्राथमिकता साथ यस आ.व. को कार्यक्रममा समावेश गरी दिनु हुन भनी अर्थ मन्त्रालयलाई मिति २०६२।३।१४, मिति २०६७।८।६ र मिति २०७०।२।२७ मा शिक्षा मन्त्रालयलाई लेखेको पत्रबाट प्रष्ट नै देखिन्छ ।

राज्यले गर्नुपर्ने कार्य यस परिषदले गरी रहेको हुँदा सरकारले पनि निवेदक परिषदलाई मद्दत गर्नुपर्ने कर्तव्य हुन आउँछ । शिक्षा मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगको कार्यक्रम एवम् सिफारिसहरूको आधारमा अर्थ मन्त्रालयले निवेदकको माग अनुसार दलित एवम् पिछडिएको वर्गको लागि विशेष छात्रवृत्तिको निमित्त बजेट निकाशाको आवश्यक व्यवस्था उपलब्ध गराई दिनुपर्नेमा अर्थ मन्त्रालयले शिक्षा मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगको पत्रलाई समेत हालसम्म वास्ता नगरी माग गरिएको कोष उपलब्ध नगराएकोले अति ठूलो अन्यायमा परी आएका छौं । नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को धारा १२ को (३)(घ) र (च), धारा १३, १९(१), धारा १७, २१, २२ समेत द्वारा प्रदत्त मौलिक हकमा आघात पुगेकोले अन्य उपचारको अभावमा धारा ३२ र १०७(२) अन्तर्गत यो निवेदन पेश गर्दछु । दलित एवम् पिछडिएको वर्गको लागि विशेष छात्रवृत्ति कोषको बजेट निकाशाको व्यवस्था गरी उपलब्ध गराई दिनु भनी नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयसमेतको नाउँमा परमादेशको आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने निवेदन पत्र ।

निवेदकको मागबमोजिमको आदेश किन जारी हुन नपर्ने हो, १५ दिनभित्र लिखित जवाफ पठाउनु भनी विपक्षीहरूलाई सूचना पठाई लिखित जवाफ आएपछि वा अवधि नाघेपछि नियमबमोजिम पेश गर्नु भन्ने यस अदालतको मिति २०७०।७।१५ को आदेश ।

विपन्न वर्ग, दलित, महिला, आदिवासी, अल्पसंख्यक आदिसमेतका पछाडि परेका र निःसहाय व्यक्तिहरूका लागि शिक्षामा सहज पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ ती समुदायका लागि छात्रवृत्ति आरक्षण गरी रकम प्रदान गर्ने गरिएको र त्यस्तो छात्रवृत्ति रकम यस मन्त्रालय अन्तर्गत कानूनद्वारा संस्थापित निकायहरूद्वारा वितरण गर्ने व्यवस्था रहेको छ । रिट निवेदक समाज कल्याण परिषदसँग आवद्ध गैरसरकारी संस्था भएको र सो संस्थाले आफैँले कोष जम्मा गरी सामाजिक कल्याणका लागि खर्च गर्न स्वतन्त्र र स्वायत्त रहेको कुरामा विवाद छैन । सरकारी निकायबाट वितरण गरिने छात्रवृत्तिको रकम गैरसरकारी संस्थाको उद्देश्य पूर्तिका लागि गरिने कार्यमा खर्च गर्ने गरी निकासा भएन भन्ने सकिने पर्याप्त कानूनी आधार कारणहरू छैनन् । तसर्थ संस्थाको नाउँमा रकम निकासा हुनुपर्ने सम्बन्धमा कानूनी आधार र कारण उल्लेख नगरी विना कारण विपक्षी बनाई सम्माननीय अदालतसमक्ष प्रवेश गरेकोले रिट निवेदन खारेज गरिपाउँन सादर अनुरोध गर्दछु । रिट निवेदकले निःसहाय दलित एवं पिछडिएको वर्गको लागि विशेष छात्रवृत्तिको कोषको बजेट निकाशा गराई दिनका लागि पेश गर्नु भएको निवेदन यस मन्त्रालयको मिति २०७०।२।२८ को पत्रसाथ अर्थ मन्त्रालयमा अनुरोध गरि पठाइएको थियो । समाज कल्याण परिषदसँग आवद्ध गैरसरकारी संस्था भएको र त्यस्तो संस्थालाई छात्रवृत्तिको विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने रकम उपलब्ध गराउन यस मन्त्रालयमा छुट्टै बजेट र कार्यक्रम नरहेको हुँदा संस्थाको माग अनुसारको थप रकम उपलब्ध गराउन यस मन्त्रालयको मिति २०७०।२।२७ को निर्णय अनुसार बजेट व्यवस्था गरिदिनका लागि अर्थ मन्त्रालयमा पठाउने गरी भएको निर्णयबाट विपक्षीको कानूनी एवं संवैधानिक हक अधिकार हनन नभएको हुँदा रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने शिक्षा मन्त्रालयको लिखित जवाफ ।

राष्ट्रिय योजना आयोग आफैँले निवेदन माग अनुरूपका कार्य संचालन गर्ने निकाय भएको नहुँदा यस आयोगले योजना, नीति तथा वार्षिक कार्यक्रमहरू मार्फत् यस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सम्बद्ध विषयगत मन्त्रालयहरूलाई सहमति दिने गर्दछ । यस अनुरूप नेपाल सरकारका सम्बद्ध मन्त्रालयहरूले विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुरूप नै दलित, विपन्न, सिमान्तकृत लगायतका विभिन्न वर्ग तथा समुदायका बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच सुनिश्चितता लगायतका कार्यक्रमहरू आफैँले सञ्चालन गर्दै आएका छन् । यसका अलावा विभिन्न आवधिक योजनाका साथ चालु आवधिक योजना तथा वार्षिक कार्यक्रमहरू मार्फत् पनि त्यस्ता

विषयहरूलाई सम्बोधन गर्ने प्रयास गरिएको छ । निवेदक संस्था सरकारी नभई गैरसरकारी संस्था मात्र हो । हजारौंको संख्यामा रहेका यस्ता संस्थाहरूलाई उनीहरूको मागबमोजिम रकम उपलब्ध गराउन साधन स्रोत लगायतका पक्षबाट संभव देखिँदैन । उक्त परिषद्ले यस आयोगमा उपाध्यक्षलाई सम्बोधन गरी दलित एवं पिछडिएको वर्गको लागि विशेष छात्रवृत्ति स्वरूप छात्रवृत्ति कोषको बजेट निकासा गराई दिन दिएको निवेदनका सन्दर्भमा आवश्यकता र औचित्यता हेरी यस्ता कार्यक्रमहरू शिक्षा मन्त्रालयले आफ्नो वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गर्न सक्ने कार्य पद्धती रहेकोले मिति २०७०।२।२७ मा शिक्षा मन्त्रालयमा उक्त निवेदन सहित अनुरोधसम्म गरिएको हुँदा सो सम्बन्धमा यस आयोगसमेतलाई विपक्षी बनाई दिएको प्रस्तुत रिट निवेदन खारेजयोग्य भएकाले खारेज गरी पाउँ भन्ने राष्ट्रिय योजना आयोगको लिखित जवाफ ।

नेपाल सरकारका विभिन्न निकायले विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाको प्रावधान अनुरूप नै दलित, विपन्न तथा सीमान्तकृत समुदायका बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित लगायतका कार्यहरू आफैं सञ्चालन गर्दै आएको छ । यसै सन्दर्भमा विगतमा झैं चालु आ.व. २०७०।७१ को बजेट वक्तव्यमा पनि यस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ । यसका अलावा विपक्षीले लिनु भएका जिकिरको सम्बोधन सोही बजेट वक्तव्यका विभिन्न बुँदा मार्फत् गर्ने प्रयास गरिएको छ । निवेदक संस्था सरकारी नभई गैरसरकारी संस्था मात्र हो । हजारौंको संख्यामा रहेका यस्ता संस्थाहरूलाई उनीहरूको मागबमोजिमको रकम उपलब्ध गराउन साधन स्रोत लगायतका पक्षबाट संभव देखिँदैन । यस मन्त्रालयबाट के कस्तो कामको लागि के कति रकम निकासा गर्ने वा बजेट व्यवस्था गर्ने भन्ने एउटा निश्चित प्रक्रिया हुन्छ । सोही प्रक्रिया, नीति र योजनाभित्र निकासा माग गरेको अवस्थामा स्वीकृत नीतिको अधिनमा रही रकम निकासा हुने हुँदा विपक्षीको रिट निवेदन खारेजभागी भएकाले खारेज गरी पाउँ भन्ने अर्थ मन्त्रालयको लिखित जवाफ ।

नियमबमोजिम दैनिक पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदक तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ताहरू श्री सुन्दरलाल चौधरी र श्री जयनारायण हुज्जेदारले निवेदक संस्थाले आर्थिक, सामाजिक वा शैक्षिक दृष्टिकोणले पछि परेका विभिन्न वर्गका व्यक्तिलाई सीपमूलक तालिमहरू प्रदान गरी आएको छ । यस संस्थाले दलित एवम् पिछडिएका वर्गको लागि विशेष छात्रवृत्ति कोष स्थापना गर्न भनी रकम उपलब्ध गराई दिन माग गरेकोमा विपक्षी

निकायबाट रकम उपलब्ध नगराएकोले निवेदन मागबमोजिम परमादेशको आदेश जारी हुनुपर्छ भन्नेसमेत बहस गर्नुभयो ।

विपक्षी नेपाल सरकार तर्फबाट उपस्थित विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शंकरबहादुर राईले व्यक्तिहरूले संचालन गरेको संस्थालाई सरकारले बजेट दिने काम गर्दैन । यी विषयमा बजेट माग गर्ने अधिकार रिट निवेदकलाई नभएकाले निजको हक हनन् भएको अवस्था छैन । सरकारले दिने अनुदान र सहयोग अधिकारको कुरा हुँदैन । निवेदकको कुन कानून प्रदत्त हक र अधिकार हनन् भएको भन्ने निवेदनमा स्पष्ट दावी छैन । निवेदन मागबमोजिमको रकम उपलब्ध गराउन सरकार बाध्य नभएकोले रिट जारी हुने अवस्था छैन, खारेज हुनुपर्छ भन्नेसमेत बहस गर्नुभयो ।

उक्त बहससमेतलाई सुनी प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदकको माग बमोजिमको आदेश जारी हुने हो वा होइन भन्ने सम्बन्धमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा रिट निवेदकले सामाजिक, आर्थिक र शैक्षिक दृष्टिले पछि परेका वर्गलाई शिक्षा, स्वास्थ्य, शिप सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरी दक्ष एवम् योग्य बनाउने उद्देश्यले गैरसरकारी संस्थाको रूपमा स्थापित संस्थाले विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरी आएको र दलित एवम् पिछडिएको वर्गका लागि विशेष छात्रवृत्ति कोषको स्थापना गर्न बजेट निकाशा गराई दिन भनी नेपाल सरकारको विभिन्न निकायहरूमा अनुरोध गरेकोमा मागबमोजिमको रकम निकासा नगरेकाले विशेष छात्रवृत्ति कोषको बजेट निकाशाको व्यवस्था गरी रकम उपलब्ध गराउन भनी विपक्षी अर्थ मन्त्रालयका नाउँमा परमादेशको आदेश जारी गरी पाउँ भनी प्रस्तुत रिट निवेदनमा दावी लिएको पाइन्छ ।

विपक्षी अर्थ मन्त्रालयको लिखित जवाफमा नेपाल सरकारका विभिन्न निकायले विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुरूप दलित, विपन्न तथा सीमान्तकृत समुदायका बालबालिकामा शिक्षामा पहुँच सुनिश्चितताका कार्यक्रम आफैँले संचालन गरी आएको र हजारौँका संख्यामा रहेका यस्ता संस्थाको मागबमोजिमको रकम उपलब्ध गराउन संभव नभएको भन्नेसमेत जिकिर रहेको पाइन्छ ।

रिट निवेदक आफू गैरसरकारी संस्था भएकाले आफूले संचालन गरेको विभिन्न कार्यक्रमका लागि सरकारको तर्फबाट रकम उपलब्ध नगराएकाले आफूले माग गरेको रकम उपलब्ध

गराउन भनी परमादेशको आदेशको माग दावी लिई प्रस्तुत रिट निवेदन दायर भएको देखिए पनि नेपाल सरकारको तर्फबाट निवेदक संस्थाले प्रचलित कुन कानूनी व्यवस्था अन्तर्गत उक्त रकम प्राप्त गर्ने हो र कुन कानूनी अधिकार अन्तर्गत उपर्युक्त रकमको दावी गरेको हो भन्ने कुरा रिट निवेदनमा उल्लेख भएको पाइदैन । प्रचलित कानूनी व्यवस्थामा निवेदक जस्तो गैरसरकारी संस्थालाई सरकारको तर्फबाट त्यस्तो कुनै प्रकारको रकम उपलब्ध गराउनु पर्ने भन्ने वाध्यकारी प्रावधान रहेको पनि पाइदैन । वस्तुतः राज्यको कोषबाट कुनै गैरसरकारी संस्थालाई कुनै सहयोग रकम वा अक्षयकोषको लागि कुनै रकम नेपाल सरकारले कानूनबमोजिम आफ्नो नीति, कार्यक्रम र दायित्व अनुरूप उपलब्ध गराउने कुरा हो । के कस्तो संस्थालाई के कति सहयोग रकम उपलब्ध गराउने वा नगराउने भन्ने कुरा नेपाल सरकारको स्वयं दायित्वबोधको कुरा हुन सक्छ । त्यसका अतिरिक्त नेपाल सरकारले आफ्नो नीति तथा कार्यक्रमबमोजिम कानून अनुसार कुन संस्थालाई के कति रकम सहयोग प्रदान गर्ने वा नगर्ने भन्ने कुरा सरकारको कार्यकारिणी अधिकारक्षेत्रभित्र पर्ने विषयवस्तु हो । यस प्रकारका कार्यकारिणी अधिकारक्षेत्रका विषयहरू न्यायिक निरूपणका विषयवस्तु हुन सक्तैन । त्यस्तै यस्तो प्रकारको सहयोगको रकमलाई कुनै पनि संस्थाले अधिकारको रूपमा दावी गर्न मिल्ने हुँदैन । नेपाल सरकारको विशुद्ध कार्यकारिणी क्षेत्राधिकार पर्ने प्रस्तुत विषयमा अदालतबाट परमादेशको आदेश जारी गरी नेपाल सरकारको कुनै मन्त्रालय, विभाग वा निकायलाई कुनै गैरसरकारी संस्थालाई कुनै बजेट रकम वा कोष उपलब्ध गराई दिन बाध्य गर्ने अवस्था र आधार पनि देखिँदैन ।

वस्तुतः कुनै सरकारी वा सार्वजनिक निकायको काम कर्तव्य कानूनद्वारा तोकिएकोमा सो काम कर्तव्य उक्त सरकारी वा सार्वजनिक निकायले गर्न इन्कार गरेको अवस्थामा त्यसबाट कसैको संविधान वा कानून प्रदत्त हकमा आघात पुग्ने भएमा त्यस्तो हकको प्रचलन गराउन अदालतले परमादेशको आदेश जारी गर्न सक्छ । तर प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदक आफू गैरसरकारी संगठनको रूपमा दर्ता भएको संस्थालाई नेपाल सरकारले सरकारी कोषबाट रकम उपलब्ध गराउनुपर्ने नेपाल कानूनमा कुनै व्यवस्था नै रहेको नदेखिँदा नेपाल सरकारका निकायहरूले आफ्नो कानूनबमोजिमको कर्तव्य पूरा नगरेको भन्ने देखिन आउँदैन । सरकारी निकायहरूले पूरा गर्नुपर्ने कानूनी कर्तव्य भन्दा बाहिरको विषयमा अदालतले परमादेशको आदेश जारी गर्ने अवस्था रहँदैन । त्यसका अतिरिक्त रिट निवेदनमा दावी लिइएको अक्षयकोषको लागि

नेपाल सरकारले रकम उपलब्ध नगराएको अवस्थामा निवेदक संस्थाको कुन कानूनद्वारा प्रदत्त हकमा के कसरी आघात परेको हो भन्ने कुरा रिट निवेदकले खुलाउन सकेको देखिँदैन । निवेदकको माग दावीमा कुनै वैधानिक र कानूनी आधार नै देखिन नआएकोले निवेदन दावीबमोजिमको आदेश जारी गर्न मिल्ने अवस्था देखिएन ।

तसर्थ उपर्युक्त आधार र कारणसमेतबाट रिट निवेदनमा माग दावी लिइएको विषयमा विपक्षी नेपाल सरकारका निकायहरूबाट आफ्नो कानूनबमोजिमको कर्तव्य पूरा गर्न इन्कार गरेको अवस्था नदेखिएको र रिट निवेदक संस्थाको कानून प्रदत्त हकमा आघात पुगेको भन्नेसमेत नदेखिएकाले निवेदन मागबमोजिम परमादेशको आदेश जारी गर्न मिल्ने देखिएन । प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज हुने ठहर्छ । रिट निवेदनको दायरिी लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार बुझाई दिनु ।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु ।

प्रधान न्यायाधीश

सम्बत् २०७१ साल चैत्र महिना ३० गते रोज २ शुभम्..... ।

इजलास अधिकृत: विश्वनाथ भट्टराई

कम्प्यूटर सेटिङ: विकेश गुरागाई